

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Avdelning 31

DOM
2016-02-15
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
19497-15

SÖKANDE

Målerimetoder i Stockholm AB, 556483-8380
Sockenvägen 368
122 63 Enskede

MOTPARTER

1. AB Nynäshamnsbostäder, 556292-3747

Ombud: Anne-Christine Ehn
Colligio AB
Klara Norra Kyrkogata 26
111 22 Stockholm

2. Ridderström & Johansson AB, 556644-8899
Bjulevägen 23
122 41 Enskede

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2016-02-16	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller Målerimetoder i Stockholm AB:s ansökan om ingripande och förordnar att AB Nynäshamnsbostäders upphandling av ramavtal avseende målningsarbeten för service-, underhålls- och ombyggnadsarbeten samt VLU-arbeten ska rättas på så sätt att en ny anbudsutvärdering ska göras vid vilken anbudet från Ridderström & Johansson AB inte ska beaktas.

Dok.Id 682423

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

E-post:
forvaltningsrattenistockholm@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratt

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

AB Nynäshamnsbostäder (Nynäshamnsbostäder) genomför en upphandling av ramavtal avseende målningsarbeten för service-, underhålls- och ombyggnadsarbeten samt VLU-arbeten. Upphandlingen genomförs som ett öppet förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Av tilldelningsbeslut daterat den 31 augusti 2015 framgår att Nynäshamnsbostäder har för avsikt att teckna ett rangordnat ramavtal med Ridderström & Johansson AB (Ridderström & Johansson), Målerimetoder i Stockholm AB (Målerimetoder) samt Sandå Sverige AB. Av tilldelningsbeslutet framgår att Ridderström & Johansson rangordnats som nr 1 och Målerimetoder som nr 2.

Målerimetoder ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen får avslutas först sedan anbudsutvärderingen rättats på så sätt att anbudet från Ridderström & Johansson förkastas. Till stöd för sin talan anför bolaget i huvudsak följande. Anbudet från Ridderström & Johansson har utvärderats och tilldelats det upphandlade avtalet, trots att anbudet inte uppfyllt samtliga obligatoriska krav. Att Nynäshamnsbostäder har utvärderat anbudet strider mot de grundläggande principerna om öppenhet och likabehandling i LOU. Målerimetoders anbud har utvärderats och rangordnats på andraplats, vilket innebär att samtliga avrop i första hand kommer att gå till Ridderström & Johansson, som rangordnats på första plats. Målerimetoder har därigenom lidit eller i vart fall riskerat att lida skada.

Målerimetoder har, efter att ha tagit del av anbudet från Ridderström & Johansson, kunnat konstatera att anbudet inte uppfyller följande obligatoriska krav i upphandlingen.

Krav avseende ekonomisk ställning

I förfrågningsunderlagets administrativa föreskrifter punkten AFB.52 (A) anges bl.a. följande.

Anbudsgivare ska ha en kreditvärdighet motsvarande lägst rating 3 enligt UC AB.

För det fall rating saknas ska ändå anses ha uppfyllt kravet om E i anbudet lämnat en ekonomisk redovisning inkl. förklaring, att det kan anses klarlagt att E innehar motsvarande ekonomisk stabilitet. B avgör om redovisningen motsvarar ställda krav.

Det ligger på Leverantörens ansvar att kontrollera om rating saknas.

Omsättningen under de senaste två åren ska uppgå till **lägst 5 MSEK/år**. Beställaren kan komma att själv kontrollera att detta krav uppfylls, via upplysning från UC AB eller motsvarande från likvärdigt kreditvärderingsinstitut i det egna landet.

Av rapport från UC AB (UC) framgår att Ridderström & Johansson inte uppfyller det krav som uppställts om att anbudsgivaren ska ha en kreditvärdighet motsvarande lägst rating 3 enligt UC. Av rapporten framgår vidare att bolaget inte uppfyller det krav som uppställts om att anbudsgivaren ska ha en omsättning de senaste två åren om lägst 5 miljoner kr per år.

Krav på anbudsgivaren vad gäller miljö-, kvalitetsledningssystem respektive arbetsmiljösystem

I AFB.52 (E) i förfrågningsunderlaget anges att anbudsgivaren ska ha ett enklare kvalitetsledningssystem och ett enklare miljöledningssystem. För att uppfylla kravet på *kvalitetsledningssystem* måste systemet minst innehålla rutiner för egenkontroller, kvalitetspolicy och namn på ansvariga. För att uppfylla kravet på *miljöledningssystem* måste systemet minst innehålla rutiner för inköp av varor och eventuellt material med avseende på miljöaspekter, miljöpolicy, namn på ansvariga och rutiner för avfallshantering. För att uppfylla kravet på *arbetsmiljösystem* måste systemet minst innehålla

arbetsmiljöpolicy, namn på ansvariga och rutiner för utveckling av organisationens arbetsmiljösystem. Vidare anges i samma punkt att anbudsgivaren ska försäkra att denne har tagit del av och i tillämpliga delar kommer att följa Byggvarubedömningen (BVB) över miljöbedömda varor. Vidare anges att till anbudet ska bifogas beskrivning av kvalitetsledningssystem/rutiner och miljöledningssystem/rutiner. Anbudsgivare som är certifierade enligt ISO, FR2000 eller BF9K behöver dock endast skicka in intyg om certifiering.

Det kvalitets- och miljöledningssystem som Ridderström & Johansson bifogat till sitt anbud saknar följande uppgifter:

- a. Kvalitetspolicy
- b. Miljöpolicy
- c. Arbetsmiljöpolicy
- d. Rutiner för utveckling av organisationens arbetsmiljösystem
- e. Försäkran om att anbudsgivaren tagit del av och i tillämpliga delar kommer att följa BVB över miljöbedömda varor

Anbudsformulär

Av punkt 5 i förfrågningsunderlagets anbudsformulär framgår att anbudsformulär inklusive bilaga ska vara fullständigt ifyllt. Ridderström & Johanssons anbudsformulär är inte fullständigt ifyllt. På sidan 2 i bolagets anbudsformulär saknas tre styckpriser i en kolumn och på sidan 6 saknas en bock i rutan för referensuppdragsförteckning.

Nynäshamnsbostäder bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Ridderström & Johanssons anbud uppfyller ställda kvalificeringskrav. Upphandlingen har genomförts i enlighet med LOU och de EU-rättsliga principerna. Målerimetoder kan heller inte anses lida eller riskera att lida skada

eftersom bolaget har tilldelats kontrakt och kan komma att avropas under ramavtalets giltighetstid.

Krav avseende ekonomisk ställning

Vid kontroll hos UC har framkommit att Ridderström & Johansson den 19 augusti 2015 inte hade en fastställd rating. På grund härav och i enlighet med vad som angetts i AFB.52 (A) i förfrågningsunderlaget har Nynäshamnsbostäder efterfrågat ekonomisk redovisning inklusive förklaring för att säkerställa att uppställda krav är uppfyllda. Vid samma kontroll hos UC framkom vidare att Ridderström & Johansson uppfyller ställda krav på årsomsättningen endast för ett av två år enligt tillgänglig offentlig årsredovisning. Omsättningen för året 2012-07--2013-06 understeg dock uppställt krav med endast 13 000 kr. Ridderström & Johansson har brutet räkenskapsår och efter förfrågan har bolaget redovisat ett preliminärt bokslut för året 2014-07--2015-06. Av det preliminära bokslutet framgår att företagets omsättning överstiger ställda krav i upphandlingen. Nynäshamnsbostäder anser därför att det saknas skäl för diskvalificering på grund av omsättningskravet. I det preliminära bokslutet redovisas vidare räkenskaper som tyder på att bolaget har en stabilitet och ekonomisk ställning som är att jämföras med efterfrågad rating. UC har angett att skäl till att någon rating inte fastställts för bolaget är att bokslutet tillstyrkts med kommentar. Det framgår vidare att UC inte kan påvisa att företaget har betalningsanmärkningar eller oprioriterade konkursfordringar. Det enda skälet till att UC inte fastställt rating för bolaget synes alltså vara bokslutskommentaren, inte att bolagets ekonomiska ställning är otillfredsställande. Nynäshamnsbostäder har därför, med stöd av erhållen information från Ridderström & Johansson och UC, valt att kvalificera bolaget enligt kravet i AFB.52 (A).

Krav på anbudsgivaren vad gäller miljö-, kvalitetsledningssystem respektive arbetsmiljösystem

Ridderström & Johansson har bifogat ett kombinerat kvalitets- och miljösystem av vilket även framgår vilka arbetsmiljökrav som ställs. Bolagets verksamhetspolicy omfattar alltså kvalitets-, miljö- samt arbetsmiljöpolicy. Av den första meningen i verksamhetspolicyen framgår att kundernas krav ska tillgodoses. Nynäshamnsbostäder har ställt krav på att Byggvarubedömningen ska beaktas i samtliga uppdrag som genomförs enligt kommande ramavtal. Med skrivningen om att kundernas krav ska tillgodoses går det att tolka in att bolaget kommer att efterleva krav enligt Byggvarubedömningen. Bolaget har också angett att det ska arbeta för att förebygga skador på människor och miljö. Detta kan tolkas som att bolaget arbetar med arbetsmiljöfrågor i enlighet med uppställda lagkrav.

Små och medelstora företag kan ha svårt att sätta till resurser för att i detalj dokumentera och ta fram arbetsrutiner i enlighet med krav på kvalitetslednings-, miljö- och arbetsmiljösystem. Det är därför viktigt att kunna utläsa intentioner i dokumentation som bifogas anbudshandlingar för att inte utesluta de företag som inte har kompletta och certifierade system. Nynäshamnsbostäder anser att bolaget har erforderliga rutiner för att uppfylla ställda krav.

Anbudsformulär

Det är korrekt att Ridderström & Johansson inte fyllt i samtliga efterfrågade enhetspriser. Nynäshamnsbostäder har tolkat detta som att Ridderström & Johansson valt att lämna ett nollbud för dessa priser. Även om ett belastningspris skulle ha påförts för dessa enhetspriser skulle detta inte ha förändrat utfallet vid utvärderingen, eftersom priserna inte varit en del av utvärderingsmodellen. Det faktum att Ridderström & Johansson inte prissatt tre

enhetspriser kommer vid en eventuell kontraktsteckning heller inte att ge bolaget någon fördel eftersom bolaget inte kan förväntas erhålla betalning för dessa typer av arbeten.

Ridderström & Johanssons anbud saknar vidare ett kryss i rutan vid punkt 5 i anbudsformuläret, men bolaget anses ändå ha lämnat ett korrekt anbud. Sidorna 6 och 7 i anbudsformuläret avser en checklista för anbudsgivare för att säkerställa att samtliga efterfrågade dokument och uppgifter bifogats anbudet. Checklistans enda syfte är att fungera som ett stöd för anbudsgivaren. Det faktum att det finns en krysslista vid varje efterfrågad uppgift innebär alltså inte att rutorna måste vara ifyllda för att anbudet ska anses giltigt.

Ridderström & Johansson, som beretts tillfälle att yttra sig i målet, anför bl.a. följande. Det saknas skäl för uteslutning av bolagets anbud eftersom samtliga skall-krav är uppfyllda, så även omsättningskravet. Till styrkande av att omsättningskravet är uppfyllt har bolaget ingett preliminära resultat- och balansräkningar för perioden 2014-07-01--2015-06-30.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Aktuella bestämmelser

I 1 kap. 9 § LOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

Målerimetoder har gjort gällande att anbudet från Ridderström & Johansson inte borde ha gått vidare till utvärdering, eftersom det inte uppfyller vissa av de krav som uppställts i upphandlingen. Enligt Målerimetoder uppfyller anbudet inte krav som uppställts gällande ekonomisk ställning samt miljö-, kvalitetslednings-, och arbetsmiljösystem. Vidare har Målerimetoder gjort gällande att anbudsformuläret inte fyllts i på ett korrekt sätt. Förvaltningsrätten gör i dessa frågor följande bedömningar.

Krav avseende ekonomisk ställning

I punkt AFB.52 (A) i förfrågningsunderlaget har det uppställts ett krav på att entreprenören ska ha lägst riskklass 3 enligt UC. För det fall detta inte är uppfyllt kan kravet ändå anses uppfyllt om entreprenören i anbudet kan lämna en redovisning som visar att denne har motsvarande ekonomisk kapacitet. Vidare har det uppställts ett krav på att entreprenören under de senaste två åren ska ha haft en omsättning om minst 5 miljoner kr. I förfrågningsunderlaget har vidare angetts att beställaren kan komma att själv kontrollera att detta krav uppfylls, via upplysningen från UC eller motsvarande från likvärdigt kreditvärderingsinstitut i det egna landet.

Enligt vad som framkommit i målet har Nynäshamnsbostäder inhämtat information från UC för att kontrollera att Ridderström & Johansson uppfyller de krav som uppställts i upphandlingen avseende ekonomisk ställning. Vid denna kontroll har det framkommit att Ridderström & Johansson inte hade någon rating från UC. Vidare har det framkommit att bolaget uppfyller omsättningskravet för endast ett av två år. Nynäshamnsbostäder har uppgett att man mot bakgrund härav inhämtat ett preliminärt bokslut från Ridderström

& Johansson och att detta legat till grunden för bedömningen att bolaget uppfyller de krav som uppställts gällande ekonomisk ställning.

Av förfrågningsunderlaget framgår att entreprenören om denne har lägre riskklass än 3 enligt UC i anbudet ska visa att denne har motsvarande ekonomisk kapacitet. Det är alltså upp till den anbudsgivare, som har lägre riskklass än 3 enligt UC, att visa att anbudsgivaren uppfyller kravet på ekonomisk stabilitet. Med hänsyn härtill anser förvaltningsrätten att Nynäshamnsbostäder inte har haft fog för att lägga andra uppgifter än de som en anbudsgivare lämnat i sitt anbud till grund för sin bedömning av om ratingkravet är uppfyllt. Enligt förvaltningsrättens mening framgår det inte heller av förfrågningsunderlaget att Nynäshamnsbostäder vid sin bedömning av om omsättningskravet är uppfyllt har haft möjlighet att beakta nya uppgifter som inhämtats från en anbudsgivare. Förvaltningsrätten anser därför att Nynäshamnsbostäder har agerat felaktigt, som vid bedömningen av om kraven avseende ekonomisk ställning är uppfyllt har beaktat uppgifter som inhämtats från anbudsgivare efter anbudstidens utgång. Förvaltningsrätten anser att Ridderström & Johansson genom sitt anbud inte visat att bolaget uppfyller de krav som uppställts avseende ekonomisk rating och omsättning. Nynäshamnsbostäder har därför agerat i strid med 1 kap. 9 § LOU, som trots detta låtit anbudet gå vidare till utvärdering i upphandlingen.

Krav på anbudsgivaren vad gäller miljö-, kvalitetsledningssystem respektive arbetsmiljösystem

I AFB.52 (E) i förfrågningsunderlaget har det uppställts vissa krav gällande miljö- kvalitetsledningssystem och arbetsmiljösystem. För att uppfylla kravet på miljöledningssystem måste systemet minst innehålla rutiner för inköp av varor och eventuellt material med avseende på miljöaspekter, miljöpolicy, namn på ansvariga och rutiner för avfallshantering. För att uppfylla kravet på kvalitetsledningssystem måste systemet minst innehålla rutiner för

egenkontroller, kvalitetspolicy och namn på ansvariga. För att uppfylla kravet på arbetsmiljösystem måste systemet minst innehålla arbetsmiljöpolicy, namn på ansvariga och rutiner för utveckling av organisationens arbetsmiljösystem. Av förfrågningsunderlaget framgår vidare att en beskrivning av kvalitetsledningssystem och miljöledningssystem ska bifogas anbudet. Något krav på att ge in en beskrivning av arbetsmiljösystem har dock inte uppställts i förfrågningsunderlaget. I AFB.52 i förfrågningsunderlaget har vidare angetts att anbudsgivare ska försäkra att denne har tagit del av och i tillämpliga delar kommer att följa Byggvarubedömningen (BVB) över miljöbedömda varor.

Målerimetoder har gjort gällande att det kvalitets- och miljöledningssystem som Ridderström & Johansson bifogat saknar uppgifter om kvalitetspolicy, miljöpolicy, arbetsmiljöpolicy, rutiner för utveckling av organisationens arbetsmiljösystem samt försäkran om att anbudsgivaren tagit del av och i tillämpliga delar kommer att följa Byggvarubedömningen över miljöbedömda varor.

Eftersom det i förfrågningsunderlaget inte ställts upp något krav på att lämna in en beskrivning av arbetsmiljöpolicy anser förvaltningsrätten att Nynäshamnsbostäder inte har agerat felaktigt som inte uteslutit anbudet från Ridderström & Johansson på grund av vad Målerimetoder anfört om brister i upplysningarna om arbetsmiljöpolicy och rutiner för utveckling av organisationens arbetsmiljösystem.

För att uppfylla kravet på miljöledningssystem måste systemet bl.a. innehålla en miljöpolicy. För att uppfylla kravet på kvalitetsledningssystem måste systemet bl.a. innehålla en kvalitetspolicy. Av utredningen i målet framgår att Ridderström & Johansson till sitt anbud bl.a. bifogat en handling benämnd *Kvalitet och Miljöplan*. Mot bakgrund av att det i förfrågningsunderlaget inte gjorts någon beskrivning av vad en miljöpolicy eller en kvali-

tetspolicy bör innefatta, anser förvaltningsrätten att den ingivna kvalitets- och miljöplanen får anses vara tillräcklig för att uppfylla de krav som uppställts gällande miljö- och kvalitetsledningssystem. Enligt förvaltningsrättens mening går det dock inte av den verksamhetspolicy som Ridderström & Johansson lämnat in att utläsa att bolaget försäkrat att anbudsgivaren tagit del av och i tillämpliga delar kommer att följa Byggvarubedömningen över miljöbedömda varor. Förvaltningsrätten anser inte heller att en sådan försäkran kan utläsas i någon annan del av anbudet. Mot bakgrund härav anser förvaltningsrätten att anbudet från Ridderström & Johansson inte uppfyller det krav som uppställts i detta avseende och att Nynäshamnsbostäder därför agerat i strid med LOU som trots detta utvärderat anbudet.

Anbudsformulär

I AFB.31 i förfrågningsunderlaget anges att anbudet ska lämnas i enlighet med anbudsformulär. Av punkt 5 i anbudsformuläret framgår vidare att anbudsformuläret ska vara fullständigt ifyllt. I målet har framkommit att anbudet från Ridderström & Johansson saknat vissa efterfrågade prisuppgifter. Med hänsyn till att bolaget i anbudet uttryckligen angett noll kr för vissa poster anser förvaltningsrätten att det inte är rimligt att tolka även icke ifyllda rutor som nollbud. Förvaltningsrätten anser därför att Ridderström & Johansson – i och med att priser inte angetts för alla efterfrågade poster – inte kan anses ha fyllt i anbudet i enlighet med anvisningarna i anbudsformuläret. Enligt förvaltningsrättens mening har anbudet därför inte uppfyllt de krav som uppställts och borde med anledning härav inte ha utvärderats. Förvaltningsrätten anser däremot inte att förfrågningsunderlaget kan tolkas som att det är ett obligatoriskt krav att kryssa i varje ruta i anslutning till uppställda krav i anbudsformuläret. Förvaltningsrätten anser därför inte att Nynäshamnsbostäder har agerat felaktigt som inte förkastat Ridderström & Johanssons anbud på grund av att det saknats ett kryss i en av rutorna.

Sammanfattning

Enligt förvaltningsrättens mening framgår det inte av anbudet från Ridderström & Johanssons att bolaget uppfyller de krav som uppställts gällande ekonomisk ställning. Förvaltningsrätten anser inte heller att det av anbudet framgår att Ridderström & Johansson kommer att uppfylla det krav som uppställts i förfrågningsunderlagets punkt AFB.52 (E) avseende efterlevnad av Byggsvarubedömningen över miljöbedömda varor. Anbudet har heller inte fyllts i enlighet med anvisningar i förfrågningsunderlaget. Mot bakgrund härav anser förvaltningsrätten att anbudet från Ridderström & Johansson inte uppfyller ställda krav i upphandlingen och att anbudet rätteligen inte borde ha antagits. Att så ändå har gjorts strider mot 1 kap. 9 § LOU och Målerimetoder får anses ha kunnat lida skada till följd härav (jfr Kammarrätten i Stockholms avgörande den 17 december 2009 i mål nr 3628-09). Det finns därför grund för ingripande enligt LOU. Det är enligt förvaltningsrättens mening tillräckligt med ett ingripande i form av rättelse på så sätt att anbudet från Ridderström & Johansson inte ska beaktas vid en ny utvärdering.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Anders Ahlgren

Rådman

Carina Westin har varit föredragande.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.